

Helyi tanterv a német népismeret oktatásához

A magyarországi német nemzetiség számára a nyelv és a kultúra az identitás fenntartásának és megerősödésének alapvető feltétele. A már évtizedek óta érzékelhető előrehaladott asszimilációs folyamat következtében megnőtt a nevelési és oktatási intézmények szerepe a nyelv, a kultúra és az identitás továbbadásában. A nevelés és oktatás feladatai éppen ezért nem korlátozódhatnak csak az ismeretek átadására és a készségek fejlesztésére. Gyakorlati és sokrétűen felhasználható tudásra és képességekre kell törekedni, amelyek egyben feltételei az értékeken alapuló cselekvésnek. Az önmeghatározás, ítélőképesség, a tudomány és művészet iránti nyitottság és a mindenkori személyes adottságok és lehetőségek határain belüli teljesítmény elérése a cél. Ez a feltételrendszer nyit utat a felelősségteljes élet felé.

Az élethosszig tartó tanulás jegyében a magyarországi nemzetiségek legfontosabb oktatáspolitikai célja egy olyan nevelési és oktatási kínálat fenntartása és fejlesztése, amely mindenki számára elérhető és átjárható. A nemzetiség nyelvén felkínált nevelés és oktatás épít arra, hogy a nemzetiséghez tartozók ezzel a lehetőséggel minden életszakaszban élhetnek.

A nyelv magas szintű birtoklása, a helyi nyelvjárások és szokások ápolása, a történelem és a jelen ismerete, mindezek az identitás nélkülözhetetlen részét képezik. Modern világunkban az emberi kapcsolatokon keresztül történő tanulás éppoly fontos, mint a tudás és az információ megszerzése, valamint cselekvési stratégiák kifejlesztése. A hazai nemzetiségek számára ez meghatározó jelentőséggel bír, hiszen két anyanyelv birtokában vannak. Figyelembe kell venni ugyanakkor, hogy a már említett asszimiláció következtében az oktatási intézmények nem építhetnek a tanulók otthonról hozott nyelvi ismereteire. Az oktatás eredményességének érdekében ennek a megváltozott helyzetnek tükröződnie kell a fejlesztendő kompetenciákban és a közműveltségi tartalmakban is.

A tantárgy sajátosságából - a család érték- és hagyománykövetítő szerepét és azok tiszteletét egyre inkább át kell vállalnia - adódnak a célok és feladatok is.

A német nemzetiségi iskolák tanulói először élményszerű helyzetekben találkoznak a legfontosabb hagyományokkal, az életmóddal és a nemzetiség kultúrájával. Ezekre az élményekre építve cselekvés-és projektorientált oktatási formákban a fokozatosság elve alapján szereznek ismereteket a nemzetiség történeleméről, néprajzáról, nyelvéről, irodalmáról és a médiáról.

A tanulók legyenek tájékozottak abban, hogy a hagyományörzés családon kívüli szinterei különböző intézmények és szervezetek.

A német népismeret tantárgy tanulása a tanulók számára lehetővé teszi, hogy toleránsak és nyitottak legyenek a mássággal szemben, amely alkalmassá teszi őket más nemzetiségek és népek elfogadására.

A heti kötelező egy tanítási óra a négy évfolyamon keresztül intenzív és alapos ismeretszerzést és képességfejlesztést tesz lehetővé. Az ismeretanyag más tantárgyakba való integrálása már nem lehetséges, de az azokhoz való kapcsolódást szem előtt kell tartani. A tartalmak magukban rejtik ennek lehetőségét.

A német népismeret tantárgy feladata – identitás-és érték közvetítés – hatással van a módszerek megválasztására. A nyitott oktatási formákban történő tanítás olyan ismeretszerzést biztosít, amely az élménytől a cselekvésen és megértésen át a tapasztalathoz vezet.

E kreatív és cselekvésközpontú feldolgozási formák (Freiarbeit, állomásokon való tanulás, műhelytanítás, múzeumpedagógiai foglalkozások, iskolai projektek) a tanulókat olyan tapasztalatokhoz segítik, amelyekre saját környezetükben már nem tehetnek szert.

A tantárgy a kulcskompetenciák fejlesztése során eléri, hogy a tanulók alkalmassá váljanak önálló projektek lebonyolítására.

Felső tagozaton a tanulók a német népismeretet heti 1 órában külön tantárgyként tanulják.

A tantárgyat év végén érdemjeggyel értékeljük.

A német népismeret oktatása során célunk, hogy a tanulók:

- nyerjenek betekintést egy németek lakta település életébe, ismerjenek meg magyarországi németek által lakott területeket földrajzi adottságaikkal együtt. Tudják, hogyan és miként kerültek a németek Magyarországra. Ismerjék a betelepítés okait, a magyarországi németek által lakott területeket, tudjanak néhány fontos eseményt elmesélni.
- ismerjék a naptári évhez és a valláshoz kötődő legfontosabb ünnepeket, maguk is gyűjtsenek szokásokat, tudják a tanult szokásokat felsorolni és röviden ismertetni. Ismerjék meg a magyar nép és a német nyelvű országok legfontosabb tradícióit, ismerjék fel a hagyományok különbözőségét és azonosságait. Ébredjen fel érdeklődésük más kultúrák iránt, tiszteljék azokat.
- kapjanak ösztönzést a német dal- és néptánc-kincs ápolására, a magyarországi német irodalom megismerésére. Tudjanak három – három dalt kívülről, valamint történeteket, ill. mondákat elmesélni.

- ismerjék fel a gyűjtött nyelvjárási szavak alapján, hogy a helyi nyelvjárás mely szavai térnek el feltűnően a köznyelvtől. Soroljanak fel a helyi nyelvjárásból (ha létezik ilyen) néhány lexikai és hangsajátosságot, ill. gyűjtsenek a magyar nyelvből átvett lexikai egységeket.
- nyerjenek betekintést a magyarországi német paraszti és iparos világ mindennapi életébe, ismerjék meg a település, az udvar és a ház berendezését. Legyenek alapvető ismereteik a település formájáról és a legfontosabb berendezési tárgyairól. Sorolják fel a legfontosabb paraszti munkákat, kézműves mesterségeket, ételeket és ruhadarabokat. Ismerjék az akkori és mostani étkezés és öltözködés közti különbségeket, a magyarországi németek „lakó- hagyományait”, és hasonlítsák össze a magyarokéival.
- fedezzék fel és elevenítsék fel elődeik hagyományait, ismerjék a nemzetiségek közötti kapcsolatokat, értsék meg a magyarországi németek nemzetközi kapcsolatait. Ismerjék a Magyarországon élő kisebbségeket és legfontosabb jogaikat sorolják fel.
- ismerjék a német származású művészek szerepét a magyar kultúra kibontakoztatásában, tudják legalább három művész egy-egy alkotását felsorolni, ill. ismerjenek műveket a magyarországi német irodalomból.

A fenti célok eléréséhez alapul vesszük Sükösd Gézáné: A Felsőváros jussa c. könyvét, valamint előfizetési lehetőséget biztosítunk különböző német nyelvű ifjúsági újságokra (Neue Zeitung, Spatzenpost, Kleines Volk, JÖ, Topic stb.), melyek egyes részeit órai keretek között fel is dolgozzuk.

5-6. évfolyam

Témakör	Óraszám 5. évfolyam	Óraszám 6. évfolyam
Személyes életvitel - Szociális kapcsolatok	1	2
Személyes életvitel – Családi ünnepek	2	3
Társadalmi élet Iskola, képzés és hivatás – Az iskola régen és ma	8	0
Társadalmi élet Iskola, képzés és hivatás – Munka és megélhetés	7	4
Társadalmi élet – Gazdaság, technika, környezet Lakóhely	7	9
Társadalmi élet – Ünnepek és ünnepnapok	7	5
Társadalmi élet – Életmód	0	2
Kulturális élet, média – Zene és tánc	1	1

Kulturális élet, média – Népköltészet, irodalom	2	4
Kulturális élet, média – Nyomtatott és elektronikus sajtó	1	4
Politika és társadalom - Nemzetiség	1	3
	37	37

5. évfolyam

Évi óraszám: 37

Az 5. évfolyamon a német népismeret tantárgy oktatása során egyre nagyobb szerepe van az ismeretközvetítésnek. Ezzel párhuzamosan a kognitív kompetenciák fejlesztése kerül előtérbe: megjelennek olyan témakörök, amelyek az identitás tudatos vállalását készítik elő. Mindemellett a tapasztaláson alapuló tudás továbbra is központi szerepet játszik.

A német népismeret tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az 5. évfolyamon a következőképpen fejleszti:

1. Tanulási, gondolkodási kompetenciák:

A tanuló képes kérdések megfogalmazására a tárgyalt témával kapcsolatban, megteszi az első lépéseket a hovatartozás felismerése felé, képes lesz a nemzetiség életéből vett jelenetek eljátszására, részesül a hagyományok újjáélesztésének élményéből, megérti az egyes nyelvjárási kifejezéseket és képes ezeket alkalmazni az adott témához kapcsolódóan, választ kap arra, hogy kik tartoznak az egyes népcsoportokhoz, kik a németek, érdeklődése feléled családjak múltja és gyökerei iránt, megtalálja a korábban élt generációk értékeit, képes a tanultak rajzos ábrázolására és saját rajzos vázлата alapján a legfontosabb információk megfogalmazására, megismeri az egyszerű prezentációs formákat, alkalmazza azokat útmutatással szabadon választott téma prezentálásakor.

2. Kommunikációs kompetencia, személyes és társas kapcsolati kompetencia

A tanuló képes beszélgetni a családban és rokonságban a nemzetiséghez tartozó személyekkel életükről, felismeri és a korosztálynak megfelelően reprodukálja az adott témákhoz kötődő nyelvjárási szavakat, képes lírai, elbeszélő és dramatikus szövegek előadására a műfaj elvárásainak megfelelő formában és intonációval, projektmunkák bemutatására szóban, valamint a szöveg, vagy annak egy bekezdése lényegi információtartalmának megnevezésére.

3. Tájékozódás térben – időben

A tanuló az idő tagolására szolgáló kifejezéseket helyesen, önállóan használja, azok bővíteni képes: alkalmazza a történelmi időkifejezéseket (évszázad), a településre vonatkozó

helymeghatározásokat, a tanult ismeretekhez kapcsolódóan képes földrajzi tájékozódásra, ismeri a falvak elrendezését, alaprajzát, ismereteit lehetőség szerint múzeumlátogatás során bővítheti.

Témakör	Személyes életvitel–Szociális kapcsolatok	Óraszám: 1
Tartalom	<i>A tanulók családjának története – családi album, családfa készítése (1)</i>	
Tanulási eredmények	Tágabb rokoni és emberi kapcsolatok megnevezései, jellemzői. Család, rokoni viszonyok, generációk együttélése. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A tanulók érdeklődjenek családjuk múltja és gyökerei iránt. A tanulók találják meg a korábban élt generációk értékeit. A szöveg, vagy annak egy bekezdése lényegi információtartalmának megnevezése. Kérdések megfogalmazása a tárgyalt témával kapcsolatban. A tanulók legyenek képesek tanultak rajzos ábrázolására és saját rajzos vázlatuk alapján a legfontosabb információk megfogalmazására. Témákhoz kötődő nyelvjárási szavak felismerése, reprodukciója a korosztálynak megfelelően. Család tagjai. Rokonság tagjai és kapcsolatok. Családi album, családfa.</p>		
Fogalmak	Nagynéni, nagybácsi, ős, rokonság.	
Javasolt tevékenységek	Dominó: családtagok elnevezése (nyelvjárás- irodalmi német nyelv) Családfa készítése rajzos formában, bemutatása több generációig visszamenően. Beszélgetés a családban és rokonságban a nemzetiséghez tartozó személyekkel életükről.	

Témakör	Személyes életvitel–Családi ünnepek	Óraszám: 2
Tartalom	<i>A magyarországi németek lakodalmi népszokásai, lakodalmi szokások Mórton és Felsővároson (1)</i> <i>Projektmunka: lakodalom Felsővároson (1)</i>	
Tanulási eredmények	Lakodalmi népszokások megismertetése. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A tanulók érdeklődjenek családjuk múltja és gyökerei iránt. A tanulók találják meg a korábban élt generációk értékeit. A szöveg, vagy annak egy bekezdése lényegi információtartalmának megnevezése. Kérdések megfogalmazása a tárgyalt témával kapcsolatban. A tanulók legyenek képesek tanultak rajzos ábrázolására és saját rajzos vázlatuk alapján a legfontosabb információk megfogalmazására. A nemzetiség életéből vett jelenetek eljátszása. Témákhoz kötődő nyelvjárási szavak felismerése, reprodukciója a korosztálynak</p>		

<p>megfelelően. Lakodalmi népszokások megismerése. Lakodalom: meghívás, menete, ünnepi viselet.</p>	
Fogalmak	Lakodalom, menyasszony, vőlegény, vőfély, koszorús lány, előkészület, lakodalmi köszöntő, zenekar, esketés.
Javasolt tevékenységek	<p>Előkészületi határidőnapló összeállítása. Meghívó készítése, meghívás dramatizálása. A lakodalom „menetének” képtörténetben való felvázolása. Ajándékosár összeállítása. Lakodalmi menükártya összeállítása. Memórijáték. Szómagyarázatok: Ki vagyok? Jelenetek elmesélése és előadása különböző szempontok alapján. Lakodalmi hagyományok felelevenítése, újjáélesztése. A téma összefoglalása gondolattérkép alapján.</p>

Témakör	Társadalmi élet Iskola, képzés és hivatás – Az iskola régen és ma	Óraszám: 8
Tartalom	<p><i>Az iskola rövid története (2 óra)</i> <i>Mit és hogyan tanultak nagyszüleink? (2)</i> <i>Régi tankönyvek, tintatartók, bizonyítványok stb. gyűjtése (kiállítás létrehozása) (1)</i> <i>Dicséret, elmarasztalás, szidás formái (1)</i> <i>Ismerkedés a gót írással (1)</i> <i>Iskolánk története, egykori tanítók, igazgatók (1)</i></p>	
Tanulási eredmények	<p>Az iskola, a tanítás rendjének megismerése a múltban. Osztályterem és berendezési tárgyai. A tanítás rendjének összehasonlítása a maival. Szabályok és jogok az iskolai életben. Megismerkedés a gót írással. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A tanulók érdeklődjenek családjuk múltja és gyökerei iránt. A tanulók találják meg a korábban élt generációk értékeit. A szöveg, vagy annak egy bekezdése lényegi információtartalmának megnevezése. Kérdések megfogalmazása a tárgyalt témával kapcsolatban. A tanulók legyenek képesek tanultak rajzos ábrázolására és saját rajzos vázlatuk alapján a legfontosabb információk megfogalmazására. A nemzetiség életéből vett jelenetek eljátszása. Témákhoz kötődő nyelvjárási szavak felismerése, reprodukciója a korosztálynak megfelelően. Iskola épülete, osztályterem: berendezési tárgyak. A tanítás menete, személyzet. Iskolaszerek. Fraktúra.</p>		

Dicséret, elmarasztalás, szidás formái.	
Fogalmak	Palatábla, írka, tintásüveg, ábécéskönyv, bizonyítvány, büntetés, jutalom.
Javasolt tevékenységek	Szókereső. Hiányos szöveg. Igaz-hamis állítások. Memórijáték. Szöveg- kép párosítás. Szövegtranszformáció: fraktúra- latin ABC. Névjegykártya fraktúrával írva. Beszélgetés a családban és rokonságban a nemzetiséghez tartozó személyekkel életükről. Interjú készítése. Látogatás iskolamúzeumban. A téma összefoglalása gondolattérkép alapján.

4.

Témakör	Társadalmi élet Iskola, képzés és hivatás – Munka és megélhetés	Óraszám: 7
Tartalom	<i>Régi mesterségek, foglalkozások nevei, a hozzájuk kapcsolódó munkaeszközök (2)</i> <i>Déd- és nagyszülők foglalkozásai (1)</i> <i>Régi foglalkozásokkal kapcsolatos tárgyak gyűjtése (2)</i> <i>Egy régi mesterséget űző helyi mesterember meglátogatása (2)</i>	
Tanulási eredmények	Régi mesterségek, nyersanyagok, anyagok, termékek ismerete. Tevékenységek és a hozzájuk szükséges munkaeszközök megnevezése. A szakmák feladatkörének tudatosítása. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A tanulók érdeklődjenek családjuk múltja és gyökerei iránt.</p> <p>A tanulók találják meg a korábban élt generációk értékeit.</p> <p>A szöveg, vagy annak egy bekezdése lényegi információtartalmának megnevezése.</p> <p>Kérdések megfogalmazása a tárgyalt témával kapcsolatban.</p> <p>A tanulók legyenek képesek tanultak rajzos ábrázolására és saját rajzos vázlatuk alapján a legfontosabb információk megfogalmazására.</p> <p>A nemzetiség életéből vett jelenetek eljátszása.</p> <p>Témákhoz kötődő nyelvjárási szavak felismerése, reprodukciója a korosztálynak megfelelően.</p> <p>Tipikus mesterségek.</p> <p>Nyersanyag, tevékenység és munkaeszköz, termék.</p> <p>A kapott ismeretek rendszerezése és prezentációja.</p>		
Fogalmak	Kádár, kőfaragó, fazekas, hordó, sírkő, útszéli kereszt, véső, kalapács, korong, agyag, korsó.	
Javasolt tevékenységek	Szókereső. Alapanyag, termék táblázatos összefoglalása. Barkochba.	

	<p>Kép- szó párosítás. Hármasegység. Idővonal felállítása. Megkezdett mondatok befejezése. Hiányos szöveg. Napirend összeállítása információs szöveg alapján. Sírkőformák fejlődésének időrendi sorrendbe állítása. Szómagyarázathoz illusztráció keresése. Mondatszerkezet megadott szókincs alapján. Interjúk és beszélgetések a településen mesteremberek körében, irányított gyűjtőmunka, projektek kivitelezése. Munkafolyamat leírása megadott szókincs segítségével. A téma összefoglalása gondolattérkép alapján.</p>
--	--

Témakör	Társadalmi élet Gazdaság, technika, környezet – Lakóhely	Óraszám: 7
Tartalom	<p><i>A németek lakta települések elhelyezkedése (1)</i> <i>Településformák a németek lakta helyeken (Mercy gróf és Kempelen Farkas tervei) (1)</i> <i>A németek lakta települések struktúrája (1)</i> <i>Házak régen és ma, gyerekszobák régen és ma – összehasonlítás (1)</i> <i>A szülőhelyhez kötődő földrajzi nevek, Felsőváros utca- és dűlőneveinek felkutatása, gyűjtésük, az elnevezések okai – a tanulók gyűjtőmunkáján alapulva.(1)</i> <i>Látogatás egy közeli német nemzetiségi település tájházában (2)</i></p>	
Tanulási eredmények	<p>Ismeretek a lakóhelyről, környékéről és a parasztházról. A falvak elrendezése, alaprajza. A térbeli tájékozódás fejlődése. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A tanulók érdeklődjenek családjuk múltja és gyökerei iránt. A tanulók találják meg a korábban élt generációk értékeit. A szöveg, vagy annak egy bekezdése lényegi információtartalmának megnevezése. Kérdések megfogalmazása a tárgyalt témával kapcsolatban. A tanulók legyenek képesek tanultak rajzos ábrázolására és saját rajzos vázlatuk alapján a legfontosabb információk megfogalmazására. A nemzetiség életéből vett jelenetek eljátszása. Témákhoz kötődő nyelvjárási szavak felismerése, reprodukciója a korosztálynak megfelelően. A településre vonatkozó helymeghatározások. Földrajzi tájékozódás a tanult ismeretekhez kapcsolódóan. Saját lakóhely és közvetlen környezete. A magyarországi német falu. Települések nevei németül. Településformák és jellemzőik. Középületek és funkciójuk. A parasztház helyiségei.</p>		

Berendezési tárgyak és használatuk. Melléképületek és funkciójuk. Településstruktúra.	
Fogalmak	Dülő, utcás falu, völgyfalu, alsófalu, felsőfalu, helységnévtábla, kamra, istálló, pajta, tyúkól, nyári konyha, padlás, kemence, tisztaszoba, szakajtó, rokka, vajköpülő dézsa.
Javasolt tevékenységek	Szókereső. Hiányos szöveg. Szöveget visszafelé olvasni. Kígyószöveg. Településformák jellemzőinek táblázatos összefoglalása. A tanultak rajzos ábrázolása. Magyarországi német falu-ABC. Keresztrejtvény. Képkiegészítés. Képgaléria. Szómagyarázat és fogalom párosítása. Triminó: kép- megnevezés- definíció Beszélgetés a családban és rokonságban a nemzetiséghez tartozó személyekkel életükről. A téma összefoglalása gondolattérkép alapján. Tematikus anyag feldolgozása csoportmunkában: https://www.museum-digital.de/hu/themator/ausgabe/showthema.php?m_tid=7&tid=7&exhibition_view

Témakör	Társadalmi élet Ünnepek és ünnepnapok	Óraszám: 7
Tartalom	Egyes ünnepek szokásai: <i>Mindenszentek és halottak napja (1), Márton-nap (2), A karácsonyi ünnepkör ádventtől vízkeresztig (2), Farsang, farsangi maszkok készítése (1), Húsvét (1)</i>	
Tanulási eredmények	Az egyházi év ünnepeinek ismerete. Néhány ünnep bibliai hátterének és hagyományainak részletes ismerete. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
A tanulók érdeklődjenek családjuk múltja és gyökerei iránt. A tanulók találják meg a korábban élt generációk értékeit. A szöveg, vagy annak egy bekezdése lényegi információtartalmának megnevezése. Kérdések megfogalmazása a tárgyalt témával kapcsolatban. A tanulók legyenek képesek tanultak rajzos ábrázolására és saját rajzos vázlatuk alapján a legfontosabb információk megfogalmazására. Az adott témához információk gyűjtése, a tanultak alkalmazása irányított feladatok és szituációk segítségével.		

<p>A tanult prezentációs technikák alkalmazása. A nemzetiség életéből vett jelenetek eljátszása. Témákhoz kötődő nyelvjárási szavak felismerése, reprodukciója a korosztálynak megfelelően. Az egyházi év. A karácsonyi ünnepkör: Advent, Barbaranap. Mikulásnap, Lúcianap, Karácsony, Újév, Vízkereszt. Farsang: hagyományok, hiedelem. Böjti időszak: tilalmak és ételek. Húsvét: Nagyhét, hagyományok, hiedelmek.</p>	
Fogalmak	Boróka, pattogatott kukorica, aszalás, jelmez, farsangi fánk, böjt, táncmulatság, harmat, rágcsáló.
Javasolt tevékenységek	<p>Az egyházi év sematikus ábrázolása. Dátum és ünnep párosítása. Kígyószöveg. Állomásokon tanulás. Hiányos szöveg. Mondatok helyes sorrendbe állítása. Kriskross- rejtvény. TOTO. Dominó. Quiz-játék. Újévi köszöntők megtanulása, előadása. Folyamatábra készítése szöveghez. Filmszalag készítése farsangi hagyományokhoz. Ünnepnap és szimbólum párosítása.</p>

Témakör	Kulturális élet, média Zene és tánc	Óraszám: 1
Tartalom	<p><i>A népzenei hagyományok fontossága, a magyarországi német népdalok jellemzői (1)</i> <i>Iskolánkban a német táncot külön tantárgy keretén belül oktatjuk, a tanulók a német táncsal és a népdalokkal kapcsolatos ismeretekre nem a német népismeret, hanem a német táncórákon tesznek szert.</i></p>	
Tanulási eredmények	<p>Hagyományos néptáncok és népdalok ismerete. A múlt értékei iránti megbecsülés erősödése. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A tanulók érdeklődjenek családjuk múltja és gyökerei iránt. A tanulók találják meg a korábban élt generációk értékeit. Témákhoz kötődő nyelvjárási szavak felismerése, reprodukciója a korosztálynak megfelelően. A korábbi generációk értékeinek felfedezése. Hagyományos néptáncok és népdalok.</p>		
Fogalmak	Ritmus, népdal, fűvőszene, trombita, harmonika, hegedű.	
Javasolt	Táncokhoz kapcsolódó szövegek megtanulása, előadása.	

tevékenységek	Szövegillusztráció. Népdalok éneklése. Zenei felvételek hallgatása.
----------------------	---

Témakör	Kulturális élet, média Népköltészet, irodalom	Óraszám: 2
Tartalom	<i>Válogatás magyarországi német szerzők műveiből (1)</i> <i>Népmesék és népmondák (1)</i>	
Tanulási eredmények	Lírai, elbeszélő és dramatikus szövegek ismerete. Magyarországi német szerzők műveinek alapvető ismerete. Szövegértés fejlődése. Az előadói képesség fejlődése. Témákhoz kötődő nyelvjárási szavak felismerése a korosztálynak megfelelően. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
Lírai, elbeszélő és dramatikus szövegek előadása a műfaj elvárásainak megfelelő formában és intonációval. A szöveg, vagy annak egy bekezdése lényegi információtartalmának megnevezése. Kérdések megfogalmazása a tárgyalt témával kapcsolatban. Magyarországi német szerzők gyermekversei, meséi, mondái, elbeszélései például: Edina Rieder-Erdőfy: Kinderstimmen Igele-Bigele (Gyermekantológia) Michelisz József: Zauberhut Koch Valéria: Időfa Arnold Krisztina: Wolki und ihre Freunde http://lehrbuch.udpi.hu/text-und-deutung/2014-06-22-13-05-27/kindergedichte		
Fogalmak	Mesealak, antológia, verseskötet, mondagyűjtemény, cím, tartalom	
Javasolt tevékenységek	Mesék és mondák olvasása, tartalmának visszaadása. A tanultak rajzos ábrázolása. Különböző szövegfeldolgozási módszerek: körözőlevél, lényegkiemelés, kígyószöveg, igaz-hamis állítások, képtörténet, történet befejezése. Szerepjátékok alakítása. A tanult népszokások dramatizálása. Német nyelvű színdarab megtekintése, beszélgetés az élményekről. Író-olvasó találkozó.	

Témakör	Kulturális élet, média–Nyomtatott és elektronikus sajtó	Óraszám: 1
Tartalom	<i>Válogatás az „UnserBildschirm” adásaiból, beszélgetés róluk</i> <i>A NZJunior híreinek figyelemmel kísérése (1)</i>	
Tanulási eredmények	A korosztálynak megfelelő nyomtatott és elektronikus média ismerete. A magyarországi német televízió gyermekműsorai. A médiatudatosság fejlődése.	

	Szövegértés fejlődése. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.
Fejlesztési feladatok/Ismeretek	
A népcsoport kultúrájának és hagyományainak megismerése játékos formában. A helyet meghatározó kifejezések elsajátítása és gyakorlása. Adott téma kapcsán kérdések megválaszolása. Lírai, elbeszélő és dramatikus szövegek előadása, szerepjáték alakítása. Szövegek lényegi információinak kiemelése. A szöveg lényegi információinak megnevezése. Szóbeli beszámoló a tapasztalatokról. Magyarországi német média az ifjúság számára.	
Fogalmak	Melléklet, rovat, riport, riportter.
Javasolt tevékenységek	Neue Zeitung mellékletének olvasása. A Neue Zeitung gyermekeknek szóló mellékletének olvasása. Unser Bildschirm gyermekműsorainak megtekintése, megbeszélése. A tanultak rajzos ábrázolása. Különböző szövegfeldolgozási módszerek: körözőlevél, lényegkiemelés, kigyószöveg, igaz-hamis állítások, képtörténet, történet befejezése, rejtvény. Szerepjátékok alakítása. Beszélgetés az élményekről.

A továbbhaladás feltételei

A tanulók rendelkezzenek ismeretekkel a saját iskolájukról, családjukról, a magyarországi németek lakodalmi népszokásairól, a régi idők iskolájáról, az iskolai dicséret, elmarasztalás és szidás egykori formáiról. Tudjanak bemutatni néhány régi mesterséget a hozzájuk kapcsolódó munkaeszközökkel együtt. Legyenek tisztában azzal, hogy hol alakultak ki a német lakta települések, ismerjék a településformákat és jellemzőiket, a települések felépítését. Ismerjenek lírai műveket magyarországi német szerzőktől, legyenek alapvető ismereteik a népmesékről. Tudjanak felsorolni néhányat a magyarországi német médiából. Tudjanak beszélni a búcsú helyi népszokásról, ismerjenek néhány mesterséget, a Márton-nap történetét, a karácsonyi ünnepkört, a farsang és a húsvét hagyományát.

6. évfolyam

Évi óraszám: 37

Az 6. évfolyamon a német népismeret tantárgy oktatása során egyre nagyobb szerepe van az ismeretközvetítésnek. Ezzel párhuzamosan a kognitív kompetenciák fejlesztése kerül előtérbe: megjelennek olyan témakörök, amelyek az identitás tudatos vállalását készítik elő. Mindemellert a tapasztaláson alapuló tudás továbbra is központi szerepet játszik.

A német népismeret tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat a 6. évfolyamon a következő képen fejleszti:

1. Tanulási, gondolkodási kompetenciák:

A tanuló képes kérdések megfogalmazására a tárgyalt témával kapcsolatban, megteszi az első lépéseket a hovatarozás felismerése felé, képes lesz a nemzetiség életéből vett jelenetek eljátszására, részesül a hagyományok újjáélesztésének élményéből, megérti az egyes nyelvjárási kifejezéseket és képes ezeket alkalmazni az adott témához kapcsolódóan, választ kap arra, hogy kik tartoznak az egyes népcsoportokhoz, kik a németek, érdeklődése feléled családjak múltja és gyökerei iránt, megtalálja a korábban élt generációk értékeit, képes a tanultak rajzos ábrázolására és saját rajzos vázlata alapján a legfontosabb információk megfogalmazására, megismeri az egyszerű prezentációs formákat, alkalmazza azokat útmutatással szabadon választott téma prezentálásakor.

2. Kommunikációs kompetencia, személyes és társas kapcsolati kompetencia

A tanuló képes beszélgetni a családban és rokonságban a nemzetiséghez tartozó személyekkel életükről, felismeri és a korosztálynak megfelelően reprodukálja az adott témákhoz kötődő nyelvjárási szavakat, képes lírai, elbeszélő és dramatikus szövegek előadására a műfaj elvárásainak megfelelő formában és intonációval, projektmunkák bemutatására szóban, valamint a szöveg, vagy annak egy bekezdése lényegi információtartalmának megnevezésére.

3. Tájékozódás térben – időben

A tanuló az idő tagolására szolgáló kifejezéseket helyesen, önállóan használja, azok bővíteni képes: alkalmazza a történelmi időkifejezéseket (évszázad), a településre vonatkozó helymeghatározásokat, a tanult ismeretekhez kapcsolódóan képes földrajzi tájékozódásra, ismeri a falvak elrendezését, alaprajzát, ismereteit lehetőség szerint múzeumlátogatás során bővítheti.

Témakör	Személyes életvitel–Szociális kapcsolatok	Óraszám: 2
Tartalom	<u>A gyermekek világa:</u> <i>A gyerekek élete régen és ma (1)</i> <i>Szabadidős lehetőségek, játékok régen és ma,</i> <i>néhány népi játék elkészítése vagy felelevenítése,</i> <i>nagyszülők játécai (1)</i>	
Tanulási eredmények	Tágabb rokoni és emberi kapcsolatok megnevezései, jellemzői. Család, rokoni viszonyok, generációk együttélése. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
A tanulók érdeklődjenek családjuk múltja és gyökerei iránt.		

<p>A tanulók találják meg a korábban élt generációk értékeit. A szöveg, vagy annak egy bekezdése lényegi információtartalmának megnevezése. Kérdések megfogalmazása a tárgyalt témával kapcsolatban. A tanulók legyenek képesek tanultak rajzos ábrázolására és saját rajzos vázlatuk alapján a legfontosabb információk megfogalmazására. Témákhoz kötődő nyelvjárási szavak felismerése, reprodukciója a korosztálynak megfelelően. Család tagjai, rokonság tagjai és kapcsolatok</p>	
Fogalmak	Szabadidős lehetőségek, népi játékok, nagyszülők, ős, rokonság
Javasolt tevékenységek	Beszélgetés a családban és rokonságban a nemzetiséghez tartozó személyekkel életükről.

Témakör	Személyes életvitel–Családi ünnepek	Óraszám: 3
Tartalom	<i>A magyarországi németek lakodalmi népszokásai (1)</i> <i>Lakodalomra készülünk (1)</i> <i>Projektmunka: lakodalom Felsővároson (1)</i>	
Tanulási eredmények	Lakodalmi népszokások megismertetése. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A tanulók érdeklődjenek családjuk múltja és gyökerei iránt. A tanulók találják meg a korábban élt generációk értékeit. A szöveg, vagy annak egy bekezdése lényegi információtartalmának megnevezése. Kérdések megfogalmazása a tárgyalt témával kapcsolatban. A tanulók legyenek képesek tanultak rajzos ábrázolására és saját rajzos vázlatuk alapján a legfontosabb információk megfogalmazására. A nemzetiség életéből vett jelenetek eljátszása. Témákhoz kötődő nyelvjárási szavak felismerése, reprodukciója a korosztálynak megfelelően. Lakodalmi népszokások megismerése. Lakodalom: meghívás, menete, ünnepi viselet.</p>		
Fogalmak	Lakodalom, menyasszony, vőlegény, vőfély, koszorús lány, előkészület, lakodalmi köszöntő, zenekar, esketés.	
Javasolt tevékenységek	Előkészületi határidőnapló összeállítása. Meghívó készítése, meghívás dramatizálása. A lakodalom „menetének” képtörténetben való felvázolása. Ajándékkosár összeállítása. Lakodalmi menükártya összeállítása. Memórijáték. Szómagyarázatok: Ki vagyok? Jelenetek elmesélése és előadása különböző szempontok alapján. Lakodalmi hagyományok felelevenítése, újjáélesztése. A téma összefoglalása gondolattérkép alapján.	

Témakör	Társadalmi élet	Óraszám: 4
----------------	------------------------	-------------------

	Iskola, képzés és hivatás – Munka és megélhetés	
Tartalom	<i>Régi mesterségek: pl. fazekasság, mézeskalácskészítő, kalapos, munkafolyamatok megfigyelése, agyagból edények / mézeskalácskészítéstől mézeskalács készítése, díszítése a megfigyelt díszítőelemekkel (2)</i> <i>Lehetőség szerint látogatás egy mesternél (2)</i>	
Tanulási eredmények	Régi mesterségek, nyersanyagok, anyagok, termékek ismerete. Tevékenységek és a hozzájuk szükséges munkaeszközök megnevezése. A szakmák feladatkörének tudatosítása. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
A tanulók érdeklődjenek családjuk múltja és gyökerei iránt. A tanulók találják meg a korábban élt generációk értékeit. A szöveg, vagy annak egy bekezdése lényegi információtartalmának megnevezése. Kérdések megfogalmazása a tárgyalt témával kapcsolatban. A tanulók legyenek képesek tanultak rajzos ábrázolására és saját rajzos vázlatuk alapján a legfontosabb információk megfogalmazására. A nemzetiség életéből vett jelenetek eljátszása. Témákhoz kötődő nyelvjárási szavak felismerése, reprodukciója a korosztálynak megfelelően. Tipikus mesterségek. Nyersanyag, tevékenység és munkaeszköz, termék. A kapott ismeretek rendszerezése és prezentációja.		
Fogalmak	Kádár, kőfaragó, fazekas, hordó, sírkő, útszéli kereszt, véső, kalapács, korong, agyag, korsó.	
Javasolt tevékenységek	Szókereső. Alapanyag, termék táblázatos összefoglalása. Barkochba. Kép- szó párosítás. Hármasegység. Idővonal felállítása. Megkezdett mondatok befejezése. Hiányos szöveg. Napirend összeállítása információs szöveg alapján. Sírkőformák fejlődésének időrendi sorrendbe állítása. Szómagyarázathoz illusztráció keresése. Mondatszerkezet megadott szókincs alapján. Interjúk és beszélgetések a településen mesteremberek körében, irányított gyűjtőmunka, projektek kivitelezése. Munkafolyamat leírása megadott szókincs segítségével. A téma összefoglalása gondolattérkép alapján.	

Témakör	Társadalmi élet Gazdaság, technika, környezet – Lakóhely	Óraszám: 9
Tartalom	<i>A paraszti telek felosztása (1)</i> <i>A parasztházak építése, építési jellemzői (1)</i>	

	<p><i>A parasztház elrendezése, alaprajz (1)</i> <i>A parasztház helyiségeinek jellemzői (2)</i> <i>Berendezési tárgyak és használatuk, kirándulás Vértesboglárra vagy „Ein ungarndeutsches Bauernhaus” c. film megtekintése (2)</i> <i>Melléképületek és funkciójuk (2)</i></p>
Tanulási eredmények	<p>Ismeretek a lakóhelyről, környékéről és a parasztházról. A falvak elrendezése, alaprajza. A térbeli tájékozódás fejlődése. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.</p>
Fejlesztési feladatok/Ismeretek	
<p>A tanulók érdeklődjenek családjuk múltja és gyökerei iránt. A tanulók találják meg a korábban élt generációk értékeit. A szöveg, vagy annak egy bekezdése lényegi információtartalmának megnevezése. Kérdések megfogalmazása a tárgyalt témával kapcsolatban. A tanulók legyenek képesek tanultak rajzos ábrázolására és saját rajzos vázlatuk alapján a legfontosabb információk megfogalmazására. A nemzetiség életéből vett jelenetek eljátszása. Témákhoz kötődő nyelvjárási szavak felismerése, reprodukciója a korosztálynak megfelelően. A településre vonatkozó helymeghatározások. Földrajzi tájékozódás a tanult ismeretekhez kapcsolódóan. Saját lakóhely és közvetlen környezete. A magyarországi német falu. Települések nevei németül. Településformák és jellemzőik. Középületek és funkciójuk. A parasztház helyiségei. Berendezési tárgyak és használatuk. Melléképületek és funkciójuk. Településstruktúra.</p>	
Fogalmak	<p>Dűlő, utcás falu, völgyfalu, alsófalu, felsőfalu, helységnévtábla, kamra, istálló, pajta, tyúkól, nyári konyha, padlás, kemence, tisztaszoba, szakajtó, rokka, vajköpülő dézsa.</p>
Javasolt tevékenységek	<p>Szókereső. Hiányos szöveg. Szöveget visszafelé olvasni. Kígyószöveg. Településformák jellemzőinek táblázatos összefoglalása. A tanultak rajzos ábrázolása. Magyarországi német falu-ABC. Keresztrejtvény. Képkiegészítés. Képgaléria. Szómagyarázat és fogalom párosítása. Triminó: kép- megnevezés- definíció Beszélgetés a családban és rokonságban a nemzetiséghez tartozó személyekkel életükről. A téma összefoglalása gondolattérkép alapján. Tematikus anyag feldolgozása csoportmunkában:</p>

	https://www.museum-digital.de/hu/themator/ausgabe/showthema.php?m_tid=7&tid=7&exhibition_view
--	---

Témakör	Társadalmi élet Ünnepek és ünnepnapok	Óraszám: 5
Tartalom	<i>Az őszi, téli, tavaszi és a nyári időszak ünnepei, jeles napjai, szokásai: Márton-nap (1), Karácsony (1), Sebestyén-nap Felsővároson (gyűjtőmunka) (1), Húsvét (1), a Pünkösdi ünnepkör szokásai (1)</i>	
Tanulási eredmények	Az egyházi év ünnepeinek ismerete. Néhány ünnep bibliai hátterének és hagyományainak részletes ismerete. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A tanulók érdeklődjenek családjuk múltja és gyökerei iránt.</p> <p>A tanulók találják meg a korábban élt generációk értékeit.</p> <p>A szöveg, vagy annak egy bekezdése lényegi információtartalmának megnevezése.</p> <p>Kérdések megfogalmazása a tárgyalt témával kapcsolatban.</p> <p>A tanulók legyenek képesek tanultak rajzos ábrázolására és saját rajzos vázlatuk alapján a legfontosabb információk megfogalmazására.</p> <p>Az adott témához információk gyűjtése, a tanultak alkalmazása irányított feladatok és szituációk segítségével.</p> <p>A tanult prezentációs technikák alkalmazása.</p> <p>A nemzetiség életéből vett jelenetek eljátszása.</p> <p>Témákhoz kötődő nyelvjárási szavak felismerése, reprodukciója a korosztálynak megfelelően.</p> <p>Az egyházi év.</p> <p>A karácsonyi ünnepkör: Advent, Barbaranap. Mikulásnap, Lúcianap, Karácsony, Újév, Vízkereszt.</p> <p>Farsang: hagyományok, hiedelem.</p> <p>Böjti időszak: tilalmak és ételek.</p> <p>Húsvét: Nagyhét, hagyományok, hiedelmek.</p> <p>Pünkösöd</p>		
Fogalmak	Boróka, pattogatott kukorica, aszalás, jelmez, farsangi fánk, böjt, táncmulatság, harmat, rágcsáló.	
Javasolt tevékenységek	Az egyházi év sematikus ábrázolása. Dátum és ünnep párosítása. Kígyószöveg. Állomásokon tanulás. Hiányos szöveg. Mondatok helyes sorrendbe állítása. Kriskross- rejtvény. TOTO. Dominó.	

	<p>Quiz-játék. Újévi köszöntők megtanulása, előadása. Folyamatábra készítése szöveghez. Filmszalag készítése farsangi hagyományokhoz. Ünnepnap és szimbólum párosítása.</p>
--	---

Témakör	Kulturális élet, média Zene és tánc	Óraszám: 1
Tartalom	<p><i>A magyarországi német népzene és a magyar népzene jellegzetes hangszerei, magyarországi német származású zenészek (1)</i> <i>Iskolánkban a <u>német táncot</u> külön tantárgy keretén belül oktatjuk, a tanulók a német táncsal, a népzenevel, a népi hangszerekkel kapcsolatos ismeretekre nem a német népismeret, hanem a német táncórákon tesznek szert.</i></p>	
Tanulási eredmények	<p>Hagyományos néptáncok és népdalok ismerete. A népzene hagyományrendszerének ismerete. A múlt értékei iránti megbecsülés erősödése. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A tanulók érdeklődjenek családjuk múltja és gyökerei iránt. A tanulók találják meg a korábban élt generációk értékeit. Témákhoz kötődő nyelvjárási szavak felismerése, reprodukciója a korosztálynak megfelelően. A korábbi generációk értékeinek felfedezése. Hagyományos néptáncok és népdalok. Betekintés a népzene hagyományrendszerébe.</p>		
Fogalmak	Ritmus, népdal, fűvószene, trombita, harmonika, hegedű.	
Javasolt tevékenységek	<p>Táncokhoz kapcsolódó szövegek megtanulása, előadása. Szövegillusztráció. Népdalok éneklése. Zenei felvételek hallgatása.</p>	

Témakör	Társadalmi élet Életmód	Óraszám: 2
Tartalom	<p><i>A búcsú népszokásának felkutatása és megismerése Felsővároson (2)</i></p>	
Tanulási eredmények	<p>A nemzetiség élete a hétköznapi és ünnepnapok kapcsán. Szórakozás: a búcsú népszokásainak ismerete. A hovatartozás felismerésének első lépései. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A tanulók érdeklődjenek családjuk múltja és gyökerei iránt. A tanulók találják meg a korábban élt generációk értékeit. A szöveg, vagy annak egy bekezdése lényegi információtartalmának megnevezése. Kérdések megfogalmazása a tárgyalt témával kapcsolatban.</p>		

<p>A tanulók legyenek képesek tanultak rajzos ábrázolására és saját rajzos vázlatuk alapján a legfontosabb információk megfogalmazására.</p> <p>Az adott témához információk gyűjtése, a tanultak alkalmazása irányított feladatok és szituációk segítségével.</p> <p>A tanult prezentációs technikák alkalmazása.</p> <p>A nemzetiség életéből vett jelenetek eljátszása.</p> <p>Témákhoz kötődő nyelvjárási szavak felismerése, reprodukciója a korosztálynak megfelelően.</p> <p>Búcsú: előkészületek, a nap menete.</p> <p>Szokásrendszer, hiedelem.</p>	
Fogalmak	Búcsú, búcsúfa, vásár, áldás, búcsútemetés.
Javasolt tevékenységek	<p>Dominó.</p> <p>LOTTO- játék.</p> <p>Jelenetek elbeszélése, illetve eljátszása.</p> <p>Beszélgetés a családban és rokonságban a nemzetiséghez tartozó személyekkel életükről.</p> <p>A téma összefoglalása gondolattérkép alapján.</p>

Témakör	Kulturális élet, média Népköltészet, irodalom	Óraszám: 4
Tartalom	<i>Válogatás magyarországi német szerzők műveiből (2)</i> <i>Népmesék és népmondák (2)</i>	
Tanulási eredmények	<p>Lírai, elbeszélő és dramatikus szövegek ismerete.</p> <p>Magyarországi német szerzők műveinek alapvető ismerete.</p> <p>Szövegértés fejlődése.</p> <p>Az előadói képesség fejlődése.</p> <p>Témákhoz kötődő nyelvjárási szavak felismerése a korosztálynak megfelelően.</p> <p>Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Lírai, elbeszélő és dramatikus szövegek előadása a műfaj elvárásainak megfelelő formában és intonációval.</p> <p>A szöveg, vagy annak egy bekezdése lényegi információtartalmának megnevezése.</p> <p>Kérdések megfogalmazása a tárgyalt témával kapcsolatban.</p> <p>Magyarországi német szerzők gyermekversei, meséi, mondái, elbeszélései például: Edina Rieder-Erdőfy: Kinderstimmen Igele-Bigele (Gyermekantológia) Michelisz József: Zauberhut Koch Valéria: Időfa Arnold Krisztina: Wolki und ihre Freunde http://lehrbuch.udpi.hu/text-und-deutung/2014-06-22-13-05-27/kindergedichte</p>		
Fogalmak	Mesealak, antológia, verseskötet, mondagyűjtemény, cím, tartalom	
Javasolt tevékenységek	<p>Mesék és mondák olvasása, tartalmának visszaadása.</p> <p>A tanultak rajzos ábrázolása.</p> <p>Különböző szövegfeldolgozási módszerek: körözölevél, lényegkiemelés, kígyószöveg, igaz-hamis állítások, képtörténet, történet befejezése.</p>	

	<p>Szerepjátékok alakítása. A tanult népszokások dramatizálása. Német nyelvű színdarab megtekintése, beszélgetés az élményekről. Író-olvasó találkozó.</p>
--	---

Témakör	Kulturális élet, média–Nyomtatott és elektronikus sajtó	Javasolt óraszám: 4
Tartalom	<i>Válogatás az „UnserBildschirm” adásaiból, beszélgetés róluk (2)</i> <i>A NZJunior híreinek figyelemmel kísérése (2)</i>	
Tanulási eredmények	<p>A korosztálynak megfelelő nyomtatott és elektronikus média ismerete. A magyarországi német televízió gyermekműsorai. A médiatudatosság fejlődése. Szövegértés fejlődése. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A népcsoport kultúrájának és hagyományainak megismerése játékos formában. A helyet meghatározó kifejezések elsajátítása és gyakorlása. Adott téma kapcsán kérdések megválaszolása. Lírai, elbeszélő és dramatikus szövegek előadása, szerepjáték alakítása. Szövegek lényegi információinak kiemelése. A szöveg lényegi információinak megnevezése. Szóbeli beszámoló a tapasztalatokról. Magyarországi német média az ifjúság számára.</p>		
Fogalmak	Melléklet, rovat, riport, riporter.	
Javasolt tevékenységek	<p>Neue Zeitung mellékletének olvasása. A Neue Zeitung gyermekeknek szóló mellékletének olvasása. Unser Bildschirm gyermekműsorainak megtekintése, megbeszélése. A tanultak rajzos ábrázolása. Különböző szövegfeldolgozási módszerek: körzőlevél, lényegkiemelés, kigyószöveg, igaz-hamis állítások, képtörténet, történet befejezése, rejtvény. Szerepjátékok alakítása. Beszélgetés az élményekről.</p>	

Témakör	Politika és társadalom Nemzetiség	Óraszám: 3
Tartalom	<p><i>Magyarország nemzetiségei (1)</i> <i>A nemzetiségek ismérvei (1)</i> <i>Élet a falvakban, élet a városban, a magyarországi németek részaránya a megyében régen és ma, térképvázlatok készítése a német településekről (1)</i></p>	
Tanulási eredmények	<p>Alapvető ismeretek nyújtása Magyarország nemzetiségi összetételéről.</p>	

	Nyitottság más népcsoportokkal szemben. Első lépések a hovatartozás felismerése felé. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.
Fejlesztési feladatok/Ismeretek	
A tanulók keressenek választ következő kérdésekre kik tartoznak az egyes népcsoportokhoz, kik a németek. A „régén” és „ma” közötti különbségek felismerése. Az idő tagolására és múlására vonatkozó kifejezések helyes használata. Nemzetiségek Magyarországon. A hazai népcsoportok elnevezései.	
Fogalmak	Népcsoport, nemzetiség, többségi nemzet, nemzetiségek nevei.
Javasolt tevékenységek	Szókereső. Titkosírás. Mnemotechnika a nemzetiségek neveihez. Partner-tollbamondás. Zászlódominó. Hiányos szöveg. A téma összefoglalása gondolattérkép alapján.

A továbbhaladás feltételei

Ismeretekkel rendelkezni a gyerekek életéről egykor és ma, a tanuló ismerjen néhány népi játékot, tudjon bemutatni a régi mesterségek közül néhányat, ismerje az őszi, téli, tavaszi és nyári időszak ünnepeit, jeles napjait, népszokásait, ismerje a paraszti telkek felépítését, a parasztház elrendezését, néhány berendezési tárgyat, tudjon bemutatni a magyarországi német szerzők művei közül egyet, ismerjen régi foglalkozásokat, azok munkaeszközeit, tudjon beszélni a magyarországi német népzene és a magyar népzene jellegzetességeiről, tudja felsorolni a magyarországi német nemzetiségeket, tudjon beszélni azok ismérveiről.

7-8. évfolyam

Témakör	Óraszám 7. évfolyam	Óraszám 8. évfolyam
Személyes életvitel – Öltözködés	4	4
Gazdaság, technika, környezet Településstruktúra	0	1
Gazdaság, technika, környezet Hagyományos mezőgazdaság	3	7
Társadalmi élet – életmód	14	0
Társadalmi élet – étkezés	8	0
Társadalmi élet – Ünnepek és ünnepnapok	6	0
Társadalmi élet – Családon kívüli privát és társadalmi szervezetek	0	5
Politika és társadalom – Telepítéstörténet	1	12
Politika és társadalom – Nemzetiségpolitika	0	3
Német nyelv és irodalom – Nyelvjáráások	0	2
Német nyelv és irodalom – Magyarországi német irodalom	1	3
	37	37

7. évfolyam

Évi óraszám: 37

A 7. évfolyamon az 5-6. évfolyamhoz kapcsolódva – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák fejlesztése, megerősítése, bővítése, finomítása, hatékonyságának, variabilitásának növelése a feladat.

A német népismeret tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat a 7. évfolyamon a következő képen fejleszti:

1. Tanulási, gondolkodási kompetenciák:

A tanuló képes az adott témában összefüggések felismerésére tanári irányítással. A tanuló ismeri és figyelemmel kíséri a hazai németiség történetét. Képes kérdések megfogalmazására eseményekről, személyekről. Hagyományok újjáélesztése. Az identitás fejlesztése. Ismeri a hazai német nyelvjáráások területi megoszlását és néhány jellemzőjét. Képes a nyelvjárási kifejezések és irodalmi nyelvi változataik összevetésére. A tanulóknak kialakul az a felismerés, hogy a népcsoporthoz való tartozás kulturális többletet jelent. A tanulók képesek választ keresni olyan kérdésekre, hogy kik a németek, hogyan élnek együtt a többségi

nemzettel. A tanulók érdeklődnek családjuk és a népcsoport múltja és gyökerei iránt, felismerik a nyelvtudás előnyeit és fontosságát saját maguk számára. A tanulók megtalálják a korábban élt generációk értékeit, össze tudják hasonlítani a mai értékrenddel. A tanulók képesek mindmap segítségével egy témát összefoglalni és arról címszavak segítségével összefüggően beszélni. A tanulók különböző prezentációs formákat ismernek meg és alkalmazzák azokat részben önállóan szabadon választott téma prezentálásakor.

2. Kommunikációs kompetencia, személyes és társas kapcsolati kompetencia

A tanuló képes Irányított gyűjtőmunka végzésére tanári segítséggel, a nyelvjárási szókincsének irányított bővítése feladatok segítségével, lírai, elbeszélő és dramatikus szövegek előadására, a szerepek megformálására, a testbeszéd és szöveg összhangba hozására. A tanuló be tud mutatni projektmunkákat írásban és szóban, ismeri az írott és elektronikus média alapjait. Képes a szöveg, vagy annak egy bekezdése lényegi információtartalmának megnevezésére és a megfogalmazott információkat a feladat elvárásainak megfelelően tudja alkalmazni.

3. Tájékozódás térben – időben

A tanuló bővíti az idő tagolására szolgáló kifejezések körét: a történelmi időkifejezéseket (évszázad) alkalmazza, képes tájékozódni az időben megadott forrásokban. Helyismerettel rendelkezik a németység betelepítésével kapcsolatosan: járatos a térképhasználatban, ismeretekkel rendelkezik Magyarország németek lakta területeiről.

Témakör	Személyes életvitel–Öltözködés	Javasolt óraszám: 4
Tartalom	<i>Német nemzetiségi népviseletek az ország különböző vidékein (1) A nők, a kisgyermek és a csecsemők népviseleti ruhadarabjai (2) Egy tetszőlegesen kiválasztott népviselet bemutatása rajzos formában (1)</i>	
Tanulási eredmények	A regionális népviselet megjelenési formáinak ismerete. Különböző korosztályok és nemek ruhadarabjainak ismerete. Ápolás és tárolás feladatainak, eszközeinek megismerése. A nyelvjárási szókincs fejlődése. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
A tanulók érdeklődjenek családjuk és a népcsoport múltja és gyökerei iránt. A tanulók találják meg a korábban élt generációk értékeit, hasonlítsák össze a mai értékrenddel. A szöveg, vagy annak egy bekezdése lényegi információtartalmának megnevezése. A megfogalmazott információkat a feladat elvárásainak megfelelően alkalmazni. Adott témában összefüggések felismerése tanári irányítással. A tanulók legyenek képesek mindmap segítségével egy témát összefoglalni és arról címszavak segítségével összefüggően beszélni.		

<p>A tanulók ismerjenek meg különböző prezentációs formákat. Alkalmazzák azokat részben önállóan szabadon választott téma prezentálásakor. Irányított gyűjtőmunka tanári segítséggel. A nyelvjárási szókincs irányított bővítése feladatok segítségével. Projekt munkák bemutatása írásban és szóban. Jellemző anyagok, motívumok és színek. Népvisélet korosztály és nem szerint. Népvisélet gondozása, tárolása.</p>	
Fogalmak	Cipő, harisnya, alsószoknya, felsőszoknya, kötény, ing, mellény, vállkendő, gyöngyös fejfedő, nadrág, klumpa, kucsma.
Javasolt tevékenységek	<p>Anyagminták felismerése tapintással. Anyagminták-memóriajáték. Anyagminta-legyező készítése. Megadott szókincs alapján összefüggő szöveg megfogalmazása. Kígyószöveg. Szöveg fejtetőn. Tükörírás. Képleírás. Önálló szövegfeldolgozás, az eredmény prezentálása: plakát, power point előadás, prospektus. Monogram fraktúrában fonalból, gombból. Díszítőminták rajzolása, modernizálása. Bárony nyakék készítése gyöngyből. Szelfi készítése menyasszonyi koszorúval, gyöngyös fejfedővel. Beszélgetés a családban és rokonságban a nemzetiséghez tartozó személyekkel életükről. A téma összefoglalása gondolattérkép alapján. Tematikus anyag feldolgozása csoportmunkában: https://www.museum-digital.de/hu/themator/ausgabe/showthema.php?m_tid=1&tid=1&exhibition_view</p>

Témakör	Gazdaság, technika, környezet– Hagyományos mezőgazdaság	Javasolt óraszám: 3
Tartalom	<i>A hagyományos mezőgazdasági munkák és azok felosztása a családtagok között (3)</i>	
Tanulási eredmények	<p>A „paraszi év” feladatainak megismerése. A nyelvjárási szókincs fejlődése. Képi és szöveges források feldolgozása. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A tanulók érdeklődjenek családjuk és a népcsoport múltja és gyökerei iránt. A tanulók találják meg a korábban élt generációk értékeit, hasonlítsák össze a mai értékrenddel. A szöveg, vagy annak egy bekezdése lényegi információ tartalmának megnevezése. A megfogalmazott információkat a feladat elvárásainak megfelelően alkalmazni. Adott témában összefüggések felismerése tanári irányítással.</p>		

<p>Kérdések megfogalmazása eseményekről, személyekről. Hagyományok újjáélesztése. A tanulók legyenek képesek mindmap segítségével egy témát összefoglalni és arról címszavak segítségével összefüggően beszélni. A tanulók ismerjenek meg különböző prezentációs formákat. Alkalmazzák azokat részben önállóan szabadon választott téma prezentálásakor. Irányított gyűjtőmunka tanári segítséggel. A nyelvjárási szókincs irányított bővítése feladatok segítségével. Projekt munkák bemutatása írásban és szóban. A paraszti év. Tulajdonviszonyok. Nemek szerint munkamegosztás. A munka lépései, eszközei. Betakarítás: aratás, szüret, zárőnnepek.</p>	
Fogalmak	Évszak, vetés, aratás, betakarítás, kapálás, kaszálás, gereblyezés, hold, hektár.
Javasolt tevékenységek	<p>Vagyonpiramis megsővegezése. Tükőrirás. Tevékenységek csoportosítása nemek szerint. Tevékenységek táblázatos összefoglalása évszak és helyszín szerint. Melyik szerszám vagyok? Kép párosítása elnevezéshez, definícióhoz. Krisskross-rejtvény. Szővegfeldolgozás kérdések alapján. Elnevezés és szómagyarázat párosítása. Szókereső. Mondatokból logikus sorrendben szőveget alkotni. Hiányos szőveg. Burgonya – kukoricaföld vetési alaprajzát lerajzolni. Képsor alapján a kukoricafosztás menetét felvázolni. Karácsonyfadísz készítése csuhéból. Képregény készítése szőveghez: Szüret. TOTO. Beszélgetés a családban és rokonságban a nemzetiséghez tartozó személyekkel életükről. A téma összefoglalása gondolattérkép alapján. Tematikus anyag feldolgozása csoport munkában: https://www.museum-digital.de/hu/themator/ausgabe/showthema.php?m_tid=13&tid=13&exhibition_view</p>

Témakör	Társadalmi élet–Életmód	Javasolt óraszám: 14
Tartalom	<p><i>Betegségek és a hagyományos és népi gyógymódok, a népi gyógymódok csoportosítása, a gyógyításban használt eszközök, (3) a népi gyógyítást végző személyek (1) A legfontosabb gyógynővények és felhasználásuk (2) Babonás gyógymódok, a velük kapcsolatos szokások (2) Mária mennybemenetele, virágszentelés, a „Weihbüschl”, a csokor</i></p>	

	<p><i>megrajzolása (2)</i> <i>Szórakozási lehetőségek régen és ma: a fonó és funkciója (2),</i> <i>tollfosztás (2)</i></p>
Tanulási eredmények	<p>Gyógymódok megismerése. Életbölcsségek értelmezése. A téli időszak szórakozási lehetőségei. Szövegértés, lényegkiemelés fejlődése. A nyelvjárási szókincs fejlődése. Képi és szöveges források feldolgozása. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.</p>
Fejlesztési feladatok/Ismeretek	
<p>A tanulók érdeklődjenek családjuk és a népcsoport múltja és gyökerei iránt. A tanulók találják meg a korábban élt generációk értékeit, hasonlítsák össze a mai értékrenddel. A szöveg, vagy annak egy bekezdése lényegi információtartalmának megnevezése. A megfogalmazott információkat a feladat elvárásainak megfelelően alkalmazni. Adott témában összefüggések felismerése tanári irányítással. Kérdések megfogalmazása eseményekről, személyekről. Lírai, elbeszélő és dramatikus szövegek előadása, a szerepek megformálása, a testbeszéd és szöveg összhangba hozása. A tanulók legyenek képesek mindmap segítségével egy témát összefoglalni és arról címszavak segítségével összefüggően beszélni. Irányított gyűjtőmunka tanári segítséggel. A nyelvjárási szókincs irányított bővítése feladatok segítségével. Projekt munkák bemutatása írásban és szóban. Népi gyógymód, hiedelemvilág. Gyógyításra használt eszközök és alkalmazásuk. Életbölcsségek, paraszti megfigyelések, szabályok. A téli időszak egyetlen szórakozási lehetősége: a fonó.</p>	
Fogalmak	<p>Babona, javasasszony, főzet, borogatás, gyógynövény, fonás, hímzés, kelengye.</p>
Javasolt tevékenységek	<p>Gyógyászati eszközök csoportosítása eredetük alapján (állati, növényi...) Memórijáték. Triminó. Domino. Hiányos szöveg. Mondatszerkesztés megadott szókincs segítségével. Népi gyógymód ábrázolása filmszalagon. Gyógymód hozzárendelése testrészhez. Népi gyógymód-comic. Hagyományok újjáélesztése. Fonó. Énekek, népdalok tanulása. Régi textíliák, kézimunkák gyűjtése, kiállítás összeállítása. Időjósítások rajzos ábrázolása. Beszélgetés a családban és rokonságban a nemzetiséghez tartozó személyekkel életükről. A téma összefoglalása gondolattérkép alapján.</p>

Témakör	Társadalmi élet–Étkezés	Javasolt óraszám: 8
Tartalom	<i>Régi ételreceptek gyűjtése, közkezdelt ételek, heti étrend (1)</i> <i>Régi konyhai eszközök és azok használata (1)</i> <i>Hétköznapi és ünnepi étrend (1)</i> <i>Disznóölés: a magyarországi német konyha összehasonlítása a magyarral (2)</i> <i>Gyümölcstartósítás, befőzés, lekvárkészítés (1)</i> <i>Egy elfeledett hagyomány: Ülésrend (1)</i>	
Tanulási eredmények	A mindennapok és ünnepek étkezési szokásainak megismerése. Szabályszerűségek felfedezése. Szövegértés, lényegkiemelés fejlődése. A nyelvjárási szókincs fejlődése. Képi és szöveges források feldolgozása. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
A tanulók érdeklődjenek családjuk és a népcsoport múltja és gyökerei iránt. A tanulók találják meg a korábban élt generációk értékeit, hasonlítsák össze a mai értékrenddel. A szöveg, vagy annak egy bekezdése lényegi információtartalmának megnevezése. A megfogalmazott információkat a feladat elvárásainak megfelelően alkalmazni. Adott témában összefüggések felismerése tanári irányítással. Kérdések megfogalmazása eseményekről, személyekről. A tanulók legyenek képesek mindmap segítségével egy témát összefoglalni és arról címszavak segítségével összefüggően beszélni. Irányított gyűjtőmunka tanári segítséggel. A nyelvjárási szókincs irányított bővítése feladatok segítségével. Projekt munkák bemutatása írásban és szóban. Alapanyagok, ételek hozzávalói. Háziállatok a parasztudvaron. Étkezési szokások. Heti étrend. Hétköznapi és ünnepnapok ételei. Tartósítás formái, folyamata. Asztalhierarchia, ülésrend az asztalnál.		
Fogalmak	Ismétlődő étel, húsnap, gombócnap, káposztanap, babnap, savanyítás, befőzés, kelt tészták, fánk.	
Javasolt tevékenységek	Nagymama zöldség – és gyümölcs ABC-je: képes szótár. Állatcsaládok-quartett. Sertéspuzzle. Csoportosítás: főzelék, szósz, kása. Leves-memóriajáték. levesbetétek: miniprojekt Szövegből nyert információk táblázatos összefoglalása. Lekvárfőzés lépéseinek felvázolása képsor alapján. Kérdőszó-dobókocka segítségével az asztali ülésrendről kép alapján páros munkában beszélgetni. „Szakácshow”. A gőzgombóc elkészítésének módját. lépéseit	

	<p>megadott szókincs segítségével kommentálni. Beszélgetés a családban és rokonságban a nemzetiséghez tartozó személyekkel életükről. A téma összefoglalása gondolattérkép alapján. Tematikus anyag feldolgozása csoportmunkában: https://www.museum-digital.de/hu/themator/ausgabe/showthema.php?m_tid=7&tid=7&exhibition_view</p>
--	---

Témakör	Társadalmi élet–Ünnepek és ünnepnapok	Javasolt óraszám: 6
Tanulási eredmények	<p>Az egyházi év ünnepeinek ismerete. A karácsonyi és húsvéti ünnepkör bibliai hátterének és hagyományainak részletes ismerete. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés. A nyelvjárási szókincs fejlődése. Képi és szöveges források feldolgozása. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A tanulók érdeklődjenek családjuk és a népcsoport múltja és gyökerei iránt. A tanulók találják meg a korábban élt generációk értékeit, hasonlítsák össze a mai értékrenddel. A szöveg, vagy annak egy bekezdése lényegi információtartalmának megnevezése. A megfogalmazott információkat a feladat elvárásainak megfelelően alkalmazni. Adott témában összefüggések felismerése tanári irányítással. Kérdések megfogalmazása eseményekről, személyekről. Lírai, elbeszélő és dramatikus szövegek előadása, a szerepek megformálása, a testbeszéd és szöveg összhangba hozása. A tanulók legyenek képesek mindmap segítségével egy témát összefoglalni és arról címszavak segítségével összefüggően beszélni. Irányított gyűjtőmunka tanári segítséggel. A nyelvjárási szókincs irányított bővítése feladatok segítségével. Projekt munkák bemutatása írásban és szóban. Az egyházi év. Karácsonyi ünnepkör: Az adventi koszorú eredete. Szent Barbara története, Barbaranap hagyományai Mikulásnap hagyományai. Lúcianap hagyományai. Jézus születésének története. Karácsonyi népszokások. Húsvéti ünnepkör: Böjti időszak népszokásai. A keresztút állomásai.</p>		
Fogalmak	Advent, koszorú, hiedelem, Mikulás, Barbara, betlehem, Szenteste, böjtlés formái, kálvária.	
Javasolt tevékenységek	<p>Állomásokon tanulás: Dátum, ünnepnap, szimbólum párosítása. Filmfeldolgozás rejtvény alapján.</p>	

	<p>Körözőlevél: Szent Barbara Megfelelő mondatbefejezés kiválasztása. Quíz. Szókereső. Bandolo. Kép hozzáillesztése szöveghez. Húsvéti nyuszi sütése kelttésztából. Beszélgetés a családban és rokonságban a nemzetiséghez tartozó személyekkel életükről. A téma összefoglalása gondolattérkép alapján.</p>
--	--

Témakör	Politika és társadalom–Telepítéstörténet	Javasolt óraszám: 1
Tartalom	<i>Betelepítés, svábtelepítések: a betelepítések okai és célja (1)</i>	
Tanulási eredmények	<p>A németek betelepülésének története, annak okai és következményei legfontosabb elemeinek ismerete. Magyarország németek lakta területeinek ismerete. Az időbeli és térbeli tájékozódás fejlődése. Nyitottság más népcsoportokkal szemben. Első lépések a hovatartozás felismerése felé. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Az idő tagolására szolgáló kifejezések bővítése: a történelmi időkifejezések (évszázad) alkalmazása. Tájékozódás az időben megadott forrásokban. A németység betelepítésével kapcsolatos helyismeret: térképhasználat. Adott témában összefüggések felismerése tanári irányítással. A hazai németység történetének ismerete és figyelemmel kísérése. Az identitás fejlesztése. Kezdeti német- magyar kapcsolatok (XI. sz.) A magyarországi németek betelepítése (XVIII. sz.): ígéret, nehézségek Időbeli és térbeli tájékozódás a témához kapcsolódóan. Térkép és időszalag használata.</p>		
Fogalmak	<p>Betelepítés, telepes, lovasság, papság, toborzás, kamara, egyház. Szerepjáték: Betelepüléskori színdarab. Szövegfeldolgozás kérdések alapján. Igaz- hamis állítások. Ismeretek összefoglalása KMHMHMM- módszer segítségével. Keresztrejtvény. Toborzólevél készítése korhű források alapján. Ígéreteket és nehézségek ütköztetése a mérleg két serpenyőjében. Képleírás. Közmondás értelmezése. Betelepüléskori ének szövegének rajzos ábrázolása, megtanulása. Ulmer Schachtel - modell készítése. Állomásokon történő tanulás: TOTO, keresztrejtvény, hajólevél, batyu csomagolása a megfelelő tárgyakkal, időszalag, mértékegység-quartett. Önálló kutatómunka: betelepítési emlékművek az országban.</p>	
Javasolt tevékenységek		

	A téma összefoglalása gondolattérkép alapján.
--	---

Témakör	Német nyelv és irodalom–Magyarországi német irodalom	Javasolt óraszám: 1
Tartalom	<i>Mondák, vidám történetek gyűjtése (ún. Dorfgeschichten) (1)</i>	
Tanulási eredmények	<p>A kortárs magyarországi német irodalom néhány lírai és prózai művének megismerése. Szerepek alakítása a tartalomnak megfelelően. Nyitottság más népcsoportokkal szemben. Első lépések a hovatarozás felismerése felé. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>Lírai, elbeszélő és dramatikus szövegek előadása, a szerepek megformálása, a testbeszéd és szöveg összhangba hozása. A szöveg, vagy annak egy bekezdése lényegi információtartalmának megnevezése. A megfogalmazott információkat a feladat elvárásainak megfelelően alkalmazni. A tanulók legyenek képesek mindmap segítségével egy témát összefoglalni és arról címszavak segítségével összefüggően beszélni. A tanulók ismerjenek meg különböző prezentációs formákat. Alkalmazzák azokat részben önállóan szabadon választott téma prezentálásakor. A kortárs magyarországi német irodalom lírája és prózai művei http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche_Literatur/Ungarndeutsche_literatur_textsammlung.pdf</p>		
Fogalmak	Vers, elbeszélés, ritmus, rím, költői kép, mondanivaló.	
Javasolt tevékenységek	<p>Időszalagon a magyarországi német irodalom fejlődését ábrázolni. Önálló kutatómunka az interneten megadott szempontok alapján. Projekt: Egy magyarországi német író, költő életútjának munkásságának bemutatása. Körözőlevél. „Kedvenc magyarországi német verseim” –kiskönyv összeállítása. Író- olvasó találkozó. Szemelvények megtanulása. A téma összefoglalása gondolattérkép alapján.</p>	

8. évfolyam

Évi óraszám: 37

A 8. évfolyamon az 5-6-7. évfolyamhoz kapcsolódva – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák fejlesztése, megerősítése, bővítése, finomítása, hatékonyságának, variabilitásának növelése a feladat.

A német népismeret tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat a 8. évfolyamon a következő képen fejleszti:

1. Tanulási, gondolkodási kompetenciák:

A tanuló képes az adott témában összefüggések felismerésére tanári irányítással. A tanuló ismeri és figyelemmel kíséri a hazai németiség történetét. Képes kérdések megfogalmazására eseményekről, személyekről. Hagyományok újjáélesztése. Az identitás fejlesztése. Ismeri a hazai német nyelvjárások területi megoszlását és néhány jellemzőjét. Képes a nyelvjárási kifejezések és irodalmi nyelvi változataik összevetésére. A tanulóknál kialakul az a felismerés, hogy a népcsoport-hoz való tartozás kulturális többletet jelent. A tanulók képesek választ keresni olyan kérdésekre, hogy kik a németek, hogyan élnek együtt a többségi nemzettel. A tanulók érdeklődnek családjuk és a népcsoport múltja és gyökerei iránt, felismerik a nyelvtudás előnyeit és fontosságát saját maguk számára. A tanulók megtalálják a korábban élt generációk értékeit, össze tudják hasonlítani a mai értékrenddel. A tanulók képesek mindmap segítségével egy témát összefoglalni és arról címszavak segítségével összefüggően beszélni. A tanulók különböző prezentációs formákat ismernek meg és alkalmazzák azokat részben önállóan szabadon választott téma prezentálásakor.

2. Kommunikációs kompetencia, személyes és társas kapcsolati kompetencia

A tanuló képes Irányított gyűjtőmunka végzésére tanári segítséggel, a nyelvjárási szókinccsének irányított bővítése feladatok segítségével, lírai, elbeszélő és dramatikus szövegek előadására, a szerepek megformálására, a testbeszéd és szöveg összhangba hozására. A tanuló be tud mutatni projekt munkákat írásban és szóban, ismeri az írott és elektronikus média alapjait. Képes a szöveg, vagy annak egy bekezdése lényegi információtartalmának megnevezésére és a megfogalmazott információkat a feladat elvárásainak megfelelően tudja alkalmazni.

3. Tájékozódás térben – időben

A tanuló bővíti az idő tagolására szolgáló kifejezések körét: a történelmi idő kifejezéseket (évszázad) alkalmazza, képes tájékozódni az időben megadott forrásokban. Helyismerettel rendelkezik a németiség betelepítésével kapcsolatosan: jártos a térképhasználatban, ismeretekkel rendelkezik Magyarország németek lakta területeiről.

Témakör	Személyes életvitel–Öltözködés	Javasolt óraszám: 4
Tartalom	<i>Hímzések, horgolások, tradicionális díszítő elemek, motívumok (2) Felsővárosi viselet, ruhadarabok megnevezései (1) anyagok, maradék anyagok gyűjtése, ruhák gyűjtése Felsővároson, babaöltöztetés (1)</i>	
Tanulási eredmények	A regionális népviselet megjelenési formáinak ismerete. Különböző korosztályok és nemek ruhadarabjainak ismerete. Ápolás és tárolás feladatainak, eszközeinek megismerése. A nyelvjárási szókinccs fejlődése.	

	Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A tanulók érdeklődjenek családjuk és a népcsoport múltja és gyökerei iránt. A tanulók találják meg a korábban élt generációk értékeit, hasonlítsák össze a mai értékrenddel. A szöveg, vagy annak egy bekezdése lényegi információtartalmának megnevezése. A megfogalmazott információkat a feladat elvárásainak megfelelően alkalmazni. Adott témában összefüggések felismerése tanári irányítással. A tanulók legyenek képesek mindmap segítségével egy témát összefoglalni és arról címszavak segítségével összefüggően beszélni. A tanulók ismerjenek meg különböző prezentációs formákat. Alkalmazzák azokat részben önállóan szabadon választott téma prezentálásakor. Irányított gyűjtőmunka tanári segítséggel. A nyelvjárási szókincs irányított bővítése feladatok segítségével. Projekt munkák bemutatása írásban és szóban. Jellemző anyagok, motívumok és színek. Népvisélet korosztály és nem szerint. Népvisélet gondozása, tárolása.</p>		
Fogalmak	Cipő, harisnya, alsószoknya, felsőszoknya, kötény, ing, mellény, vállkendő, gyöngyös fejfedő, nadrág, klumpa, kucsma.	
Javasolt tevékenységek	<p>Anyagminták felismerése tapintással. Anyagminták-memóriajáték. Anyagminta-legyező készítése. Megadott szókincs alapján összefüggő szöveg megfogalmazása. Kígyószöveg. Szöveg fejtetőn. Tükörírás. Képleírás. Önálló szövegfeldolgozás, az eredmény prezentálása: plakát, power point előadás, prospektus. Monogram fraktúrában fonalból, gombból. Díszítóminták rajzolása, modernizálása. Bársonnyakék készítése gyöngyből. Szelfi készítése menyasszonyi koszorúval, gyöngyös fejfedővel. Beszélgetés a családban és rokonságban a nemzetiséghez tartozó személyekkel életükről. A téma összefoglalása gondolattérkép alapján. Tematikus anyag feldolgozása csoportmunkában: https://www.museum-digital.de/hu/themator/ausgabe/showthema.php?m_tid=1&tid=1&exhibition_view</p>	
Témakör	Gazdaság, technika, környezet– Településstruktúra	Javasolt óraszám: 1
Tartalom	<i>A németek lakta települések elhelyezkedése, egy település bemutatása, térképismeret (1)</i>	

Tanulási eredmények	A németek településtörténetére vonatkozó helyrajzi megjelölések ismerete. Magyarország németek lakta területeinek ismerete. Tájékozódás térben és időben. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.
Fejlesztési feladatok/Ismeretek	
<p>A tanulók érdeklődjenek családjuk és a népcsoport múltja és gyökerei iránt. A szöveg, vagy annak egy bekezdése lényegi információtartalmának megnevezése. A megfogalmazott információkat a feladat elvárásainak megfelelően alkalmazni. Adott témában összefüggések felismerése tanári irányítással. A németesség betelepítésével kapcsolatos helyismeret: térképhasználat. Németek lakta területek Magyarországon. A területek megnevezései a szakirodalom alapján. Tájékozódás térben és időben.</p>	
Fogalmak	Ofner Bergland, Schwäbische Türkei, Banat, Batschka, Buchenwald (Bakony).
Javasolt tevékenységek	Vaktérkép kiegészítése. Mnemotechnikák.

Témakör	Gazdaság, technika, környezet– Hagyományos mezőgazdaság	Javasolt óraszám: 7
Tartalom	<p><i>Termények betakarítása: az aratás (1), szüret (1), burgonya- és kukoricaföldek alaprajza (1) burgonya és kukorica szedés, kukoricafosztás (2)</i> <i>Gyűjtőmunka: régi mezőgazdasági szerszámok bemutatása (2)</i></p>	
Tanulási eredmények	<p>A „paraszti év” feladatainak megismerése. A nyelvjárási szókinccs fejlődése. Képi és szöveges források feldolgozása. Tárgyak és szellemi értékek irányított gyűjtése. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A tanulók érdeklődjenek családjuk és a népcsoport múltja és gyökerei iránt. A tanulók találják meg a korábban élt generációk értékeit, hasonlítsák össze a mai értékrenddel. A szöveg, vagy annak egy bekezdése lényegi információtartalmának megnevezése. A megfogalmazott információkat a feladat elvárásainak megfelelően alkalmazni. Adott témában összefüggések felismerése tanári irányítással. Kérdések megfogalmazása eseményekről, személyekről. Hagyományok újjáélesztése. A tanulók legyenek képesek mindmap segítségével egy témát összefoglalni és arról címszavak segítségével összefüggően beszélni. A tanulók ismerjenek meg különböző prezentációs formákat. Alkalmazzák azokat részben önállóan szabadon választott téma prezentálásakor. Irányított gyűjtőmunka tanári segítséggel. A nyelvjárási szókinccs irányított bővítése feladatok segítségével. Projekt munkák bemutatása írásban és szóban. A paraszti év. Tulajdonviszonyok. Nemek szerint munkamegosztás.</p>		

A munka lépései, eszközei. Betakarítás: aratás, szüret, záróünnepek.	
Fogalmak	Évszak, vetés, aratás, betakarítás, kapálás, kaszálás, gereblyezés, hold, hektár.
Javasolt tevékenységek	Vagyonpiramis megszővegezése. Tükörírás. Tevékenységek csoportosítása nemek szerint. Tevékenységek táblázatos összefoglalása évszak és helyszín szerint. Melyik szerszám vagyok? Kép párosítása elnevezéshez, definícióhoz. Krisskross-rejtvény. Szövegfeldolgozás kérdések alapján. Elnevezés és szómagyarázat párosítása. Szókereső. Mondatokból logikus sorrendben szöveget alkotni. Hiányos szöveg. Burgonya – kukoricaföld vetési alaprajzát lerajzolni. Képsor alapján a kukoricafosztás menetét felvázolni. Karácsonyfádisz készítése csuhéból. Képregény készítése szöveghez: Szüret. TOTO. Beszélgetés a családban és rokonságban a nemzetiséghez tartozó személyekkel életükről. A téma összefoglalása gondolattérkép alapján. Tematikus anyag feldolgozása csoportmunkában: https://www.museum-digital.de/hu/themator/ausgabe/showthema.php?m_tid=13&tid=13&exhibition_view

Témakör	Társadalmi élet–Családon kívüli privát és társadalmi szervezetek	Javasolt óraszám: 5
Tartalom	<i>A német-magyar fegyverbarátság hatása a hazai németiségre: a "Volksbund" alapítása, Franz Basch vezetésével, a népcsoport kettészakadása, hűségmozgalom, sorsok (gyűjtőmunka) (1)</i> <i>Az 1989-es politikai fordulat hatása a német kisebbségre: 1993-as nemzetiségi törvény, helyi kisebbségi önkormányzatok 1994-től, a parlament megválasztja a kisebbségi népbiztost (1)</i> <i>A magyarországi németek szimbólumai: címer, zászló, himnusz (1)</i> <i>A magyarországi németek jogai,</i> <i>Kisebbségi szervezetek GJU, LDU, ifjúsági szervezetek, a magyarországi német iskolarendszer (1)</i> <i>Interjúkészítés mai kisebbségi politikusokkal a helyi kisebbségi önkormányzatban (1)</i>	
Tanulási eredmények	Egyesületek, civil szervezetek, magyarországi német szervezetek megismerése. Képi és szöveges források feldolgozása. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
A tanulóknak alakuljon ki az a felismerés, hogy a népcsoportokhoz való tartozás kulturális		

<p>többletet jelent. A tanulók keressenek választ olyan kérdésekre, kik a németek, hogyan élnek együtt a többségi nemzettel. Irányított gyűjtőmunka tanári segítséggel. Az írott és elektronikus média alapvető ismerete. Egyesületek. Civil szervezetek. Néhány reprezentatív egyesület, civil szervezet, magyarországi német szervezet tevékenységének megismerése.</p>	
Fogalmak	Önkormányzat, egyesület, táncsoport, kórus.
Javasolt tevékenységek	Beszélgetés a családban és rokonságban a nemzetiséghez tartozó személyekkel életükről. Önálló kutatómunka az interneten megadott szempontok alapján. A szerzett információk összegzése plakát, prospektus, hirdetés formájában.

Témakör	Politika és társadalom–Telepítéstörténet	Javasolt óraszám: 12
Tartalom	<p><i>III. Károly, Mária Terézia, II. József telepítési politikája: "Schwäbische Türkei", a Bánság és Szatmár benépesítése német telepesekkel, a telepesek élete (gyűjtőmunka) (2)</i> <i>A magyarországi németek a nemzeti mozgalmakban és a reformkorban, A német polgárság aktív szerepe a kereskedelmi és ipari létesítmények alapításában (pl. Heckenast, Landerer), tipikus német foglalkozások (gyűjtőmunka) (2)</i> <i>A magyarországi németek és erdélyi szászok viszonya a magyar forradalmi eseményekhez, német származásúak az aradi vértanúk között, az Osztrák – Magyar Monarchia földrajzi és etnikai térképe (térképelemzés) (1)</i> <i>A németiség szerepe a kapitalista fejlődésben az Osztrák-Magyar Monarchia idején: a 19.sz-ban bevándorolt németiség ipari-kereskedelmi és pénzügyi vállalkozásai (pl. Sidol tisztítószer, Singer varrógép), kézművesek, szakmunkások a falvakban és városokban (1)</i> <i>Asszimiláció: a monarchia iskolarendszere, az 1868-as és az 1907-es törvények (1)</i> <i>Új helyzet a trianoni békediktátum után: Bleyer Jakab tevékenysége 1920 és 1933 között (1)</i> <i>Deportálás, kisemmizés, elűzés: Malenki robot a Szovjetunióban, potsdami konferencia határozata a németek kitelepítéséről, magyarországi németek elűzése, minden magyarországi német vagyonának elkobzása (1)</i> <i>A tragikus események hatása napjainkra: Gyarmathy Livia: Együttélés (1982) filmje (2)</i> <i>A Magyarországon maradt németek egyenjogúságának helyreállítása (1949), Az anyanyelvi oktatás, a sajtó és a rádió valamint a Német Szövetség megkezdte működését (1)</i></p>	
Tanulási eredmények	<p>A németek betelepülésének története, annak okai és következményei legfontosabb elemeinek ismerete. Magyarország németek lakta területeinek ismerete.</p>	

	<p>Az időbeli és térbeli tájékozódás fejlődése. Nytottság más népcsoportokkal szemben. Első lépések a hovatartozás felismerése felé. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.</p>
Fejlesztési feladatok/Ismeretek	
<p>Az idő tagolására szolgáló kifejezések bővítése: a történelmi idő kifejezések (évszázad) alkalmazása. Tájékozódás az időben megadott forrásokban. A németység betelepítésével kapcsolatos helyismeret: térképhasználat. Adott témában összefüggések felismerése tanári irányítással. A hazai németység történetének ismerete és figyelemmel kísérése. Az identitás fejlesztése. Kezdeti német- magyar kapcsolatok (XI. sz.) A magyarországi németek betelepítése (XVIII. sz.): ígéret, nehézségek Időbeli és térbeli tájékozódás a témához kapcsolódóan. Térkép és időszalag használata.</p>	
Fogalmak	<p>Betelepítés, telepes, lovasság, papság, toborzás, kamara, egyház.</p>
Javasolt tevékenységek	<p>Szerepjáték: Betelepüléskori színdarab. Szövegfeldolgozás kérdések alapján. Igaz- hamis állítások. Ismeretek összefoglalása KMHMHMM- módszer segítségével. Keresztretjvény. Toborzólevél készítése korhű források alapján. Ígéretet és nehézségek ütköztetése a mérleg két serpenyőjében. Képleírás. Közmondás értelmezése. Betelepüléskori ének szövegének rajzos ábrázolása, megtanulása. Ulmer Schachtel - modell készítése. Állomásokon történő tanulás: TOTO, keresztretjvény, hajólevél, balyu csomagolása a megfelelő tárgyakkal, időszalag, mértékegység-quartett. Önálló kutatómunka: betelepítési emlékművek az országban. A téma összefoglalása gondolattérkép alapján.</p>

Témakör	Politika és társadalom–Nemzetiségpolitika	Javasolt óraszám: 3
Társadalom	<p><i>A magyarországi nemzetiségek és jellemzőik (1)</i> <i>A nemzetiségek szimbólumai (1), német nemzetiség szimbólumainak rajzos ábrázolása (1)</i></p>	
Tanulási eredmények	<p>A magyarországi nemzetiségek és főbb jellemzőik ismerete. a magyarországi németek szimbólumainak ismerete. Nytottság más népcsoportokkal szemben. Első lépések a hovatartozás felismerése felé. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A tanulóknál alakuljon ki az a felismerés, hogy a népcsoport-hoz való tartozás kulturális többletet jelent. A tanulók keressenek választ olyan kérdésekre, kik a németek, hogyan élnek együtt a többségi nemzettel. A szöveg, vagy annak egy bekezdése lényegi információtartalmának megnevezése.</p>		

<p>A megfogalmazott információkat a feladat elvárásainak megfelelően alkalmazni. Az írott és elektronikus média alapvető ismerete. Irányított gyűjtőmunka tanári segítséggel. Nemzetiségek Magyarországon. Német nemzetiség lakta területek A magyarországi németek szimbólumai: Himnusz, címer. A magyarországi németek intézményei.</p>	
Fogalmak	Nemzetiség, népcsoport, szimbólum, himnusz, címer, identitás.
Javasolt tevékenységek	<p>Szókereső. Vaktérképen a nemzetiségek lakta területek jelölése. Hiányos szöveg. Önálló kutatómunka az interneten megadott szempontok alapján. TOTO. Kincskeresés. Címer barkácsolása különböző anyagokból. A téma összefoglalása gondolattérkép alapján.</p>

Témakör	Német nyelv és irodalom–Nyelvjárások	Javasolt óraszám: 2
Tartalom	<p><i>A magyarországi német nyelvjárások legfőbb csoportjai – legfőbb jellemzőik (1)</i> <i>A helyi (Mór és Mór környéki) nyelvjárás és az irodalmi német közti legfontosabb különbségek (szavak, mondatalkotás) (1)</i></p>	
Tanulási eredmények	<p>A hazai német nyelvjárások területi megoszlása és néhány jellemzőjének ismerete. A nyelvtudás előnyeinek felismerése. Nyitottság más népcsoportokkal szemben. Első lépések a hovatartozás felismerése felé. Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.</p>	
Fejlesztési feladatok/Ismeretek		
<p>A tanulók érdeklődjenek családjuk és a népcsoport múltja és gyökerei iránt. A tanulók ismerjék fel a nyelvtudás előnyeit és fontosságát saját maguk számára. A nyelvjárási szókincs irányított bővítése feladatok segítségével. Nyelvjárási kifejezések és irodalmi nyelvi változataik összevetése. A magyarországi német nyelvjárások néhány jellemzője. Hasonlóságok, eltérések felfedezése.</p>		
Fogalmak	Nyelvjárás, irodalmi nyelv, magánhangzó, mássalhangzó, kettős hangzó.	
Javasolt tevékenységek	<p>Puzzle: Nyelvjárási területek Németországban. Nyelvjárási és irodalmi német kifejezések párosítása. Autentikus szövegek, illetve hangfelvételek hallgatása. A téma összefoglalása gondolattérkép alapján.</p>	

Témakör	Német nyelv és irodalom–Magyarországi német irodalom	Javasolt óraszám: 3
Tartalom	<p><i>Válogatás a magyarországi német szépirodalomból: neves német származású művészek, kortárs művészek, műveik megismerése (2)</i></p>	

	<i>Válogatás a kortárs magyarországi német szépirodalomból (1)</i>
Tanulási eredmények	<p>A kortárs magyarországi német irodalom néhány lírai és prózai művének megismerése.</p> <p>Szerepek alakítása a tartalomnak megfelelően.</p> <p>Nyitottság más népcsoportokkal szemben.</p> <p>Első lépések a hovatartozás felismerése felé.</p> <p>Cselekvésközpontú, tapasztaláson alapuló ismeretszerzés.</p>
Fejlesztési feladatok/Ismeretek	
<p>Lírai, elbeszélő és dramatikus szövegek előadása, a szerepek megformálása, a testbeszéd és szöveg összhangba hozása.</p> <p>A szöveg, vagy annak egy bekezdése lényegi információtartalmának megnevezése.</p> <p>A megfogalmazott információkat a feladat elvárásainak megfelelően alkalmazni.</p> <p>A tanulók legyenek képesek mindmap segítségével egy témát összefoglalni és arról címszavak segítségével összefüggően beszélni.</p> <p>A tanulók ismerjenek meg különböző prezentációs formákat.</p> <p>Alkalmazzák azokat részben önállóan szabadon választott téma prezentálásakor.</p> <p>A kortárs magyarországi német irodalom lírája és prózai művei</p> <p>http://www.udpi.hu/tamop/pdf/Ungarndeutsche Literatur/Ungarndeutsche literatur textsammlung.pdf</p>	
Fogalmak	Vers, elbeszélés, ritmus, rím, költői kép, mondanivaló.
Javasolt tevékenységek	<p>Időszalagon a magyarországi német irodalom fejlődését ábrázolni.</p> <p>Önálló kutatómunka az interneten megadott szempontok alapján.</p> <p>Projekt: Egy magyarországi német író, költő életútjának munkásságának bemutatása.</p> <p>Körözőlevél.</p> <p>„Kedvenc magyarországi német verseim” –kiskönyv összeállítása.</p> <p>Író- olvasó találkozó.</p> <p>Szemelvények megtanulása.</p> <p>A téma összefoglalása gondolattérkép alapján.</p>